

Визначення «економікс» методом системних квартилей дефініцій

Росошанська К. О.

*студентка кафедри міжнародних економічних відносин,
Навчально-Науковий Інститут Міжнародних Відносин
Київського національного університету імені
Тараса Шевченка, м. Київ, Україна,
e-mail: karolina.rossoshanskaya@gmail.com*

Підготовка економістів в різних країнах світу передбачає вивчення на бакалаврському рівні дисципліни «Економікс». Вона в системі економічних дисциплін займає провідне місце, оскільки є базовою у формуванні концептуальних основ сучасного економічного мислення. Для майбутніх фахівців у галузі міжнародних економічних відносин дуже важливо розуміти, як визначається сутність «Економікс» у провідних країнах в період суттєвих трансформації, більш точно орієнтуватися в сучасному мейнстрімі економічної науки. Для цього доцільно застосувати метод системних дефініцій, в якому в якості структурних елементів аналізу виступає тріада категорій «одиничне-пов'язуюче-ціле» [1], до яких нами додано категорію «середовище». Застосування чотирьох (квартилі) категорій замість трьох відповідає позиціям системного мислення, а також доведено великою кількістю відповідних досліджень в різних галузях знань (зокрема, у [2]).

У табл. 1 наведено приклади застосування методу системних квартилів дефініцій для «класичного» визначення «Економікс», яке належить П. Самуельсону, автору першого підручника «Економікс», виданого у 1948 році, а також К. Макконелу та С. Брю, одного з популярніших у американських коледжах та університетах підручника «Економікс».

Таблиця 1 –Визначення та компоненти «Економікс» які отримані методом системних квартилів дефініцій

№	Визначення	Елементне	Пов'язуюче	Ціле	Середовище
1	Суспільна наука, яка вивчає закони розвитку економічних систем, діяльність економічних суб'єктів, спрямованих на ефективне господарювання в умовах обмежених ресурсів, з метою задоволення своїх безмежних потреб [3].	діяльність економічних суб'єктів	ефективне господарювання	задоволення безмежних потреб	обмежені ресурси
2	Досліджує проблеми ефективного використання ресурсів або управління ними з метою досягнення максимального задоволення матеріальних потреб людини [4].		Ефективне		

В табл. 2 наведені тільки компоненти визначень восьми джерел, які сформовані за аналогічним підходом аналізу.

Таблиця 2-Компоненти визначення «Економікс» отримані методом системних кватилів дефініцій

№	Елементне	Зв'язуючи	Ціле	Середовище
1	Варіанти	Вибір	Мотивація поведінки	Умови дефіциту
	https://economics.northwestern.edu/undergraduate/why-economics/what-is-economics.html			
2	Виробництво, розподіл та споживання товарів та послуг	Вибір	Окремі особи, підприємства, уряди і нації	Виділення ресурсів
	https://www.investopedia.com/terms/e/economics.asp			
3	Товари, послуги	Зростання виробництва	Добробут суспільства	Використання ресурсів в умовах дефіциту
	https://economictimes.indiatimes.com/definition/economics			
4	Дефіцитні засоби	Поведінка людини	Альтернативне використання	Залишки
	https://management.viu.ca/economics/definitions			
5	Людина	Особиста та соціальна діяльність	Звичайне ведення життя, добробут	Надбання матеріальних ресурсів
	https://www.allexamnotes.com/2017/06/economics-marshall-definition/			
6	Альтернативне використання, виробництво та розподіл різних товарів	Вибір	Споживання	Обмежені виробничі та дефіцитні продуктивні ресурси
	https://old.amu.ac.in/emp/studym/100004235.pdf			
7	Економічні запити суспільства	Ефективне використання	Досягнення максимального забезпечення	Рідкісні ресурси
	https://old.amu.ac.in/emp/studym/100004235.pdf			
8	Що, як і для кого виробляти	Вирішення	Суспільство	Обмежені дефіцитні ресурси
	Фішер С. Економіка. М. Дело 1993. 829 с.			

Аналіз виділених компонентів визначень «Економікс» свідчить про різноаспектність визначень. Саме тому в різних визначеннях в якості елементного, пов'язаного та цілого виступають різні поняття. Разом з тим, загальним є зміст компоненту «середовище», який в різних варіаціях пов'язаний з обмеженими ресурсами. Слід також відмітити, що за даними дослідження [5] в сучасному стандарті, який прийнятий в американській шкільній освіті, прописано говорити не про потреби, а про бажання та вподобання.

Список використаних джерел

1. Баранцев Р. Г. Системная триада дефиниций. Международный форум. №1. С. 9-13.
2. Хаббард Д. Как измерить все, что угодно. Оценка стоимости нематериального в бизнесе. М., ЗАО «Олимп-Бизнес». 2009. 320 с.
3. Самуельсон П. Экономика: Підручник. Львів: Світ. 1993. 496 с.
4. Маконелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: Принципы, проблемы, политика: В 2 т. М.: ИНФРА-М, 2003. 983 с.
5. Матвеев В. Д., Железняк Т. И. Политическая экономия и «Экономикс»: единство или антагонизм? ЭНСП. 2005. №1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/politicheskaya-ekonomiya-i-ekonomiks-edinstvo-ili-antagonizm>.